

מנה בנתן

לע"צ מרן רבי משה מרדכי בן רבי צבי חיים אפשטיין זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

שינון הדף היומי בדרך קצרו

גדרים לג-לט

גליון 152 פרשת תולדות תשפ"ג

דף לג המודר מאכל מחבירו אסור להשאילו נפה וכברה, ויש להקשות הרי הוא נדר רק ממאכל, ור"ל מבאר שמדובר באומר הנאת מאכלך עלי, אך לכאורה כוונתו שלא ילעוס חיטים לתת על מכתו, ומבאר רבא שמדובר באומר הנאה המביאה לידי מאכלך עלי.

רב פפא אומר ששק וחמור לצורך הבאת פירות ואפילו סתם סל אסור, אך יש להסתפק בסוס לרכוב עליו וטבעת להיראות בה, וכן יש להסתפק אם מותר לקצר דרך שדהו כדי לאכול, ויש להוכיח ממה ששינו שמשאל לו חלוק טלית נזמים וטבעת, ואם מדובר בסתם שלא להראות בהם מה החידוש, אלא משמע שאפילו להיראות בהם ובכ"ז יכול להשאילו, ויש לדחות שמדובר שלא להיראות ואגב שכתוב ברישא לא ישאילנו נפה וכברה כתבו בסיפא שיכול להשאיל חלוק טלית נזמים וטבעת.

משנה דבר שאין עושים בו אוכל נפש אם משכירים כמוהו אסור במודר מאכל. **גמרא** משמע שלא ישאל נפה וכברה גם באין עשוי להשכיר, ואמר רב אדא בר אהבה שזה כדעת ר"א.

משנה המודר הנאה מחבירו יכול לשקול שקלו ללשכה ולפרוע חובו ולהחזיר לו אבידתו, ואם זה מקום שנותנים שכר על כך תיפול ההנאה להקדש. **גמרא** משמע במשנה שפריעת חוב זה כהברחת ארי ולכן מותר, **עמוד ב** ואמר רב הושעיא שזה כדעת חנן בסוף כתובות, ששינו שחנן סובר שמי שהלך למדינת הים ופרנס אחר את אשתו איכד את מעותיו, ובני כהנים גדולים סוברים שישבע כמה הוציא ויטול, ור' דוסא בן הרכינס סובר כמותם, ור' יוחנן בן זכאי סובר כחנן שהניח מעותיו על קרן הצבי, ומבאר רבא שמדובר שלוה על מנת שלא לפרוע ולכו"ע המודר יכול לפרוע, רבא לא ביאר כרב הושעיא שעדיף להעמיד את משנתנו לכו"ע, ורב הושעיא לא תירץ כרבא שיש לגזור גם כשהתנה שלא לפרוע אגב מקום שלא התנה כך.

נחלקו ר' אמי ור' אסי בדברי המשנה במחזיר אבידתו אם מדובר רק כשנכסי המחזיר אסורים על בעל אבידה שהוא מחזיר לו דבר שהוא שלו, אך אם נכסי בעל האבידה אסורים על המחזיר לא יחזיר לו כיון שנהנה ממנו את הפרוטה של רב יוסף, או שמדובר גם כשנכסי בעל אבידה אסורים על המחזיר בכ"ז יחזיר שלא חששו לפרוטה של רב יוסף שאינה מצויה.

דף לד לכאורה יש להוכיח מדברי הסיפא של המשנה שבמקום שנותנים שכר תיפול ההנאה להקדש, ולפי הצד שמחזירים גם כשנכסי בעל אבידה אסורים על המחזיר זה מובן שרק במקום שנותנים על כך שכר ההנאה תיפול להקדש, אך לפי הצד שכשנכסי בעל אבידה אסורים על המחזיר לא יחזיר א"כ מה שייך לומר שההנאה תיפול להקדש, ויש לומר שבסיפא מדובר כשנכסי המחזיר אסורים על בעל אבידה, **ללישנא אחרינא** ר' אמי ור' אסי נחלקו בלשון אחרת, שאם נכסי בעל אבידה אסורים על המחזיר לכו"ע מותר שלא חששו לפרוטה של רב יוסף שאינה מצויה, אך נחלקו במקרה שנכסי מחזיר אסורים על בעל אבידה שלא יחזיר, כי הוא מהנה אותו או שהוא מחזיר לו דבר שהוא שלו, ויש להוכיח ששינו בספיא שבמקום שנותנים שכר תיפול ההנאה להקדש, ולפי הצד שמחזירים גם כשנכסי מחזיר אסורים על בעל אבידה א"כ המשנה מחדש שבמקום שנותנים שכר יחזיר וההנאה תיפול להקדש, אך לפי הצד שבמקרה שנכסי מחזיר אסורים לא יחזיר לא שייך לומר שבמקום שנותנים שכר מחזירים.

עמוד ב רבא אומר שאם היתה לפניו ככר של הפקר ואמר ככר זו הקדש אם נטלה לאכלה הוא מעל לפי כולה ואם נטלה להורישה לבניו מעל רק לפי טובת ההנאה שיש לו בה, ורב חייא בר אבין שאל את רבא במקרה שאמר ככרי עליך ונתנה לו במתנה האם התכוון ככרי ממש שרק אם היא ברשותו הוא אסור, או שהוא התכוון שעליך היא הקדש, אמר רבא שפשוט שנאסר למרות שהוא אמר לו שזה מתנה עבורו, אמר רב חייא שא"כ מדוע אמר ככרי עליך האם בא להוציא שאם יגנבו ממנו יהיה מותר, אמר רבא שהוא התכוון שגם אם הוא יזמינו עליה זה אסור עליו.

דף לה רב חייא בר אבין הוכיח ממה ששינו בבבביתא שאחד אמר לחבירו השאילני פרתך ואמר לו קונם פרתא אם קניתי לך, נכסי עליך אם יש לי פרה אלא זו, וכן אם אמר לו השאילני קרדומך ואמר לו קונם קרדום שיש לי אם קניתי, או שאמר לו נכסי עליך אם יש לי קרדום אלא זה, ונמצא שיש לו, אסור בו בחייו, ואם מת או שנתנה לו במתנה מותר, ורב אחא בר רב איקא מעמיד שניתנה לו המתנה ע"י אחר, ורב אשי מדייק מלשון הברייתא שכתוב שניתנה לו ולא כתוב שנתנה לו.

רבא שאל את ר"נ אם יש מעילה בקונמות, ור"נ הוכיח ממשנתנו שמקום שנותנים עליה שכר תיפול הנאה להקדש ומשמע שקונמות הם כהקדש גם לענין מעילה, ונחלקו בזה תנאים ששינו שאם אמר קונם ככר זו הקדש ואכלה בין הוא בין חבירו מעל לפיכך יש לה פדיון, ואם אמר ככר זו עלי הקדש ואכלה הוא מעל וחבירו לא מעל לר"מ, ולחכמים בכל מקרה לא מעל שאין מעילה בקונמות.

רב אחא בר אויא שאל את רב אשי שאם אמר ככרי עליך ונתנה לו במתנה לכאורה הנותן לא מעל כי אינה אסורה עליו וגם המקבל לא מעל כי הוא אומר רצייתא תרו ולא איסור, אמר רב אשי שהמקבל מועל כשיוציא אותה שהמוציא מעות לחולין וחושב שהוא של חולין הוא מועל וכן כאן. **עמוד ב משנה** הנודר הנאה מחבירו תורם את תרומתו ומעשרותיו לדעתו, ויכול להקריב בשבילו קיני זבין זבות ויולדות וכן חטאות ואשמות, ויכול ללמדו מדרש הלכות ואגדות, אך לא ילמדנו מקרא אך יכול ללמד את בניו ובנותיו מקרא. **גמרא** הסתפקו האם הכהנים הם שליחי ישראל או שליחים של הקב"ה, ונ"מ למי שנדר הנאה מחבירו, שאם הכהן הוא שלוחינו א"כ יאסר, ואם הוא שליח של הקב"ה לא נאסר, ולכאורה יש להוכיח ממשנתנו מקריב עליו קיני זבים, ואם נאמר שהוא שלוחינו איך יכול להקריב עליו הרי הוא מהנהו, אך יש לדחות שלא כתוב מקריב עליו קרבנות אלא רק קרבנות אלו, כמו שאמר ר' יוחנן הכל צריכים דעת חתן ממחוסרי כפרה שהרי אדם מקריב על בניו ובנותיו הקטנים שכתוב **זאת תורת הזב** בין גדול בין קטן, אך לר' יוחנן קשה שכתוב **זאת תורת היולדת** ומשמע אפילו קטנה והרי אינה יכולה ללדת שהרי שנה רב ביבי לפני ר"נ שג' נשים משמשות במוך קטנה מעוברת ומניקה, קטנה שמה תתעבר ותמות, ויש לומר שמה שכתוב תורת היולדת בא לרבות בין פקחת בין שוטה, וכו' יהודה שאדם מביא קרבן עשיר על אשתו וכן כל קרבנות שהיא חייבת, שכך כתוב בכתובה ואחריות דאית לך מקדמת דנא,

דף לו ורב שימי בר אשי מוכיח מברייתא שאם היה המדיר כהן יכול לזרוק עליו דם חטאתו ואשמו, א"כ הכהן שליח של הקב"ה, ויש לדחות שמדובר בדם חטאתו ואשמו של מצורע שכתוב **זאת תהיה תורת המצורע** בין גדול ובין קטן, ולכאורה יש להוכיח ממשנה שאומרת שכהנים שפיגלו במקדש במזיד חייבים משמע שבשוגג פטורים אך חל פיגול, ואם הם שלוחי הקב"ה מובן שחל פיגול, אך אם הם שלוחינו איך חל פיגול שהמשלה יכול לומר שלחתיך לתקן ולא לקלקל, ויש לדחות שלגבי פיגול יש ריבוי מהפסוק **לא יחשב לו שחל אפילו בשוגג**.

יש להקשות לדעת ר' יוחנן שאין צריך דעת במחוסרי כפרה א"כ אדם יביא חטאת חלב על חבירו כמו שהוא מביא חטאת יולדת על אשתו שוטה לר' יהודה, ור"א אמר שאם הפריש חטאת חלב על חבירו לא עשה כלום, ויש לחלק שבאשתו שוטה לא מדובר בחטאת חלב שהרי אין חיוב קרבן בשוטה ואפילו בפקחת שנעשתה שוטה אמר ר' ירמיה בשם ר' אבהו בשם ר' יוחנן שמי שאכל חלב והפריש קרבן ונשתטה ואח"כ התפקח פסול כיון שהקרבן נדחה, אך קשה שאדם יביא פסח על חבירו כמו שהוא מביא על בניו ובנותיו הקטנים, ור"א אמר שאם הפריש פסח על חבירו לא עשה כלום, ור' זירא מחלק שמה שלמדו **משה לבית אבות** שאדם מביא על ילדיו הקטנים אינו מדאורייתא, ששינו במשנה האומר לבניו הריני שוחט הפסח על מי שיעלה מכס ראשון לירושלים כיון שנכנס ראשו ורובו זכה בחלקו וזוכה לאחיו עמו, ואם נאמר **ששה לבית אבות** הוא מדאורייתא א"כ איך יכול לזכות להם אחר שחיטה, וא"כ מה שאמר אביהם כך זה כדי לזרזם במצוות, וכן שינו בבבביתא מעשה היה וקדמו בנות לבנים ונמצאו בנות זריזות ובנים שפלים.

עמוד ב הסתפקו אם התורם משלו על חבירו צריך דעת בעלים או לא, שזה זכות לו וזוכים לאדם שלא מדעתו או שזה מצוה שלו ונוח לו לעשותה, ולכאורה יש להוכיח מדברי המשנה תורם תרומותיו ומעשרותיו לדעתו, ואם מדובר משל בעל הכרי על של בעל הכרי ולדעת התורם מי עשה אותו שליח ואם זה לדעת בעל הכרי הרי הוא מהנהו שעושה את שליחותו, אלא מדובר משלו על של בעל הכרי, ואם זה לדעת בעל הכרי א"כ הוא מהנהו, אלא מדעת התורם שתורם משלו על של חבירו ואם נאמר שצריך דעת א"כ הוא מהנהו א"כ מוכח שאין צריך דעת בעלים, ויש לדחות שמדובר משל בעל הכרי על של בעל הכרי וכדברי רבא שמדובר שאמר כל הרוצה לתרום יתרום.

ר' ירמיה שאל את ר' זירא בתורם משלו על של חבירו טובת ההנאה של מי, האם נאמר שלולא הפירות של התורם הכרי לא היה מתוקן, או שנאמר שלולא הכרי לא היה חל תרומה על הפירות של התורם, אמר ר' זירא שכתוב בפסוק **את כל תבואת זרעך ונתת**, שהולכים אחר הכרי, והוכיח ר' ירמיה ממשנתנו שהמדיר תורם תרומותיו לדעתו ואם נאמר שטובת ההנאה היא של בעל הכרי א"כ הוא מהנהו, אמר ר' זירא שמדובר שתרם משל בעל הכרי על של בעל הכרי וכדברי רבא שהוא אמר כל הרוצה לתרום יבא ויתרום, ויש להוכיח מדברי ר' אבהו בשם ר' יוחנן שהמקדיש מוסיף חומש בפדיון והמתכפר עושה תמורה והתורם משלו על שאינו שלו טובת הנאה שלו.

שינו במשנה שהמדיר לא ילמד מקרא אך ילמדו מדרש, ולכאורה כמו שבמקרא אסור שהוא מהנהו א"כ יאסר במדרש, ושמואל מעמיד במקום שנותנים שכר על לימוד מקרא אך לא על מדרש אך לכאורה מה החילוק,

דף לז יש לומר שהמשנה מחדשת שגם במקום שנותנים שכר מותר לקחת רק על מקרא ולא על מדרש, אך קשה שכמו שלא נוטלים שכר על מדרש כמו שלומדים מהפסוק **ואותי צוה ה' בעת ההיא ללמד אתכם, וכתוב ראה למדתי אתכם חוקים ומשפטים כאשר צוני ה'**, מה אני בחנם אף אתם בחנם, וא"כ גם מקרא יש ללמד רק בחנם, ורב מבאר שנוטלים שכר שימור של הקטנים שהם לומדי המקרא, ור' יוחנן שימור שנוטלים שכר פיסוק טעמים, ולכאורה יש להוכיח ממשנתנו שהמדיר לא ילמד מקרא ולר' יוחנן מובן שזה הנאה שנוטלים עליה שכר, אך לרב מה שיך במודר שכר שימור, ויש לומר שמדובר בקטן אך לפ"ז לא שיך לומר אבל מלמד את בניו מקרא שהרי לקטן אין בנים, ויש לבאר שחסר במשנה ויש להוסיף כך: שלא ילמדנו מקרא בקטן, ואם היה גדול מלמדו ואת בניו מקרא, ויש להוכיח ממה שכתוב שתינוקות לא ילמדו בתחילה בשבת אך יכולים לחזור על לימודם, ולר' יוחנן מובן שלא ילמדו בתחילה פיסוק טעמים לחזור מותר, אך לרב שהוא שכר שימור יהיה אסור גם לחזור עמו, ויש לומר שבאמת גם שכר פיסוק אינו אסור בשבת כי הוא בהבלעה וא"כ גם שכר שימור ניתן לקחת כי זה בהבלעה, כמו שכתוב בברייתא שהשוכר פועל לשמור תינוק או פרה לא נותנים לו שכר שבת **עמוד ב** ולכן אם אבדו אינו חייב באחריותם, ואם הוא שכיר לשבוע או חודש או שנה או שבוע מקבל שכר שבת לכן אם אבדו חייב באחריותם, ומה שלא קוראים עם הקטנים בתחילה בשבת כדי שיפנו אביהם למצות השבת, או שמתוך שהם אוכלים ושותים הרבה בשבת כבד עליהם הלימוד כמו שאמר שמואל ששינוי וסת תחילת חולי, ומי שסובר שכר פיסוק טעמים לא ביאר מטעם שימור הקטנים כי זה לא שיך בכנות שאינן יוצאות לחוץ, ורב לא ביאר מטעם פיסוק טעמים שהוא סובר שזה גם מדאורייתא, כמו שרב אקא בר אבין אמר בשם רב חננאל בשם רב שלומדים מהפסוק **ויקרא בספר תורת האלוקים מפורש ושום שכל ויבינו במקרא, ויקראו בספר זה מקרא, מפורש זה תרגום, ושום שכל זה הפסוקים ויבינו במקרא זה פיסוק טעמים ויש אומרים שזה המסורת.**

ר' יצחק אומר שמקרא סופרים ועיטור סופרים וקרי ולא כתיב וכתוב ולא קרי זה הלכה למשה מסיני, מקרא סופרים היינו שלא כותבים את הניקוד, כגון ארץ שמים מצרים שנקראים כאילו נוסף בהם א', עיטור סופרים כגון: **אחר תעבורו, אחר תלך, אחר תאסף, קדמו שרים אחר נוגנים, צדקת כהררי קל, קרי ולא כתיב כגון:** המלה פרת בפסוק בלכתו וכן המלה איתן בפסוק **כאשר ישאל איש בדבר האלוקים, וכן המלה באים בפסוק ונבנתה וכן המלה לה בפסוק פליטה, והמלה את בפסוק הגד הוגד לי, וכן המלה אלי ליד הפסוק של הגורן, וכן אלי בפסוק של השעורים ברות, כתיב ולא קרי כגון: נא בפסוק יסלח,**

דף לח וכן המלה זאת בפסוק המצוה, המלה ידרוך שליד הדורך, המלה חמש שליד פאת נגב, המילה אם שליד וכי גואל,

רב אחא בר אדא אומר שבא"י חילקו את הפסוק ויאמר ה' אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן לג' חלקים.

רב חמא בר חנינא אומר שמשנה העשירי מפסולתן של לוחות שכתוב פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים שפסולתן יהיה לך.

ר' יוסי בר' חנינא אומר שהתורה ניתנה רק למשה ולזרעו שכתוב **כתב לך פסל לך** וכמו שהפסולת שלך כך הכתב שלך, אך משה נהג עין טובה ונתנה לישראל ועליו כתוב **טוב עין הוא יברך, והקשה רב חסדא הרי נאמר ואותי צוה ה' בעת ההיא ללמד אתכם, ויש לבאר אותי צוה ואני לכם, ומה שכתוב ראה למדתי אתכם חוקים ומשפטים כאשר צוני ה' אלוקי, יש לבאר אותי צוה ואני לכם, ומה שכתוב ועתה כתבו לכם את השירה הזאת יש לומר שזה נאמר רק על השירה, אך קשה לפ"ז מה שיך לומר למען תהיה השירה הזאת לעד בבני ישראל מה שיך עדות רק בשירה, אלא ודאי ניתנה התורה לישראל אך הפלפול ניתן רק למשה שנהג בו עין טובה ונתנו לישראל.**

ר' יוחנן אומר שהקב"ה משרה שכנינו רק על גיבור ועשיר חכם ועניו וכולם לומדים ממשנה שכתוב בו **ויפרוש את האוהל על המשכן וכתוב עשר אמות אורך הקרש, אך יש לדחות שאמנם הוא היה גבוה אך קטן בכח, אלא יש להוכיח מהפסוק ואתפוש בשני הלוחות ואשליכם מעל שתי ידי ואשברם, ושנינו שהלוחות ארכם ורחבם ו' טפחים ועביים ג' טפחים, ומשה היה עשיר כדלעיל שהתעשר מפסולתן של לוחות, וחכם כדברי רב ושמואל שנבראו בעולם ג' שערי בינה וכולם נתנו למשה חוץ מאחד שכתוב ותחסרהו מעט מאלוקים, ועניו שכתוב והאיש משה עניו מאד.**

ר' יוחנן אומר שכל הנביאים היו עשירים ולומדים ממשנה שמואל עמוס ריונה, **משה שאמר לא חמור אחד מהם נשאתי** ואם נאמר בלא שכר ובא למעט שלא לקח בלא שכר ומשמע שלא לקח גם בשכר, אך יש לדחות שהוא לא לקח מחמת עניותו, אלא לומדים ממה שכתוב בלוחות **פסל לך שפסולתן שלך, שמואל שכתוב הנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי** האם בא לומר שלא לקח בחנם, אלא אפילו בשכר לא לקח, אך יש לדחות שזה בגלל עניותו, אלא לומדים מהפסוק **ותשובתו הרמתה כי שם ביתו** ואמר רבא שכל מקום שהלך שם היה ביתו, והוסיף רבא שגדול מה שנאמר בשמואל ממה שנאמר במשה, שאצל משה כתוב **לא חמור אחד מהם נשאתי** שגם בשכר לא לקח, ושמואל לא לקח גם ברצון שאמר העם לא עשקתנו ולא רצותנו, עמוס שכתוב **ויען עמוס ויאמר אל אמציה לא נביא אנכי ולא נבא אנכי כי בוקר אנכי ובוולס טעמים, ותרגם רב יוסף ארי מרי גייתי אנא ושקמין לי בשפלתא, יונה שכתוב ויתן**

שכרה יורד בה, ואמר ר' יוחנן שהוא שילם את שכרה של כל הספינה, ואמר ר' רומנוס ששכרה של הספינה היה ד' אלפי דינרי זהב.

ר' יוחנן אומר שבתכילה משה למד תורה ושכחה עד שנתנה לו במתנה שכתוב **ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו.**

משנה מותר למדיר לזון את אשתו ובניו של המודר אף שהמודר חייב במזונותיהם אך לא יזון את בהמתו בין טהורה בין טמאה, ולר"א זן את הטמאה אך לא את הטהורה, אמרו לו מה החילוק, אמר ר"א שהטהורה נפשה לשמים וגופה שלו, וטמאה **עמוד ב** גם גופה לשמים שאסורה באכילה, אמרו לו שגם טמאה גופה שלו שיכול למכרה לעכו"ם או להאכילה לכלבים. **גמרא** רב יצחק בר חנניה אמר בשם רב הונא שהמודר הנאה מחבירו יכול להשיא לו את בתו, ור' זירא דן בזה שאם נכסי אבי הכלה אסורים על החתן ודאי אסור כי הוא מוסר לו שפחה לשמשו, ואם נכסי החתן אסורים על חמיו ראינו במשנה שיכול לזון אשתו ובניו ופשוט שמשיא לו בתו, אלא מדובר שנכסי אבי כלה אסורים על החתן אך משיא לו בתו בוגרת מדעתה וכן שנינו בברייתא שאסור להשיא לו בתו אך משיאו בתו בוגרת מדעתה.

ר' יעקב אומר שהמדיר את בנו ללימוד תורה יכול הבן למלא לאביו חבית מים ולהדליק לו נר, ור' יצחק אומר שיכול לצלות לו דג קטן, ר' ירמיה אומר בשם ר' יוחנן שהמדיר חבירו יכול להשקותו כוס של שלום ובבבל מדובר בכוס של בית האבל, ובא"י מדובר בכוס של בית המרחץ.

יהושע איש עוזא אומר שהמדיר יכול לזון את עבדיו ושפחתיו הכנענים של המודר אך לא את בהמתו בין טהורה בין טמאה, שעבדו ושפחתו הם רק לניקות ביתו ולשימוש, אך בהמתו עשויה גם לפיטום.

משנה המודר הנאה מחבירו ונכנס לבקרו יעמוד ולא ישב ויכול לרפאותו רפואת נפש אך לא רפואת מומן.

דף לט גמרא אם משנתנו מדברת כשנכסי המבקר אסורים על החולה הוא יכול גם לשבת ואם נכסי החולה אסורים על המבקר א"כ גם לא יעמוד לפניו, ושמואל מבאר שמדובר שנכסי המבקר אסורים על החולה ומדובר במקום שנוטלים שכר על ישיבה ולא על עמידה, והחילוק הוא שגם במקום שנוטלים שכר נוטלים על ישיבה ולא על עמידה, וללישנא בתרא זה כדעת ר"ש בן אליקים שגזר שמא ישהה בעמידה וגם כאן גזרו שמא ישהה בישיבה, ועולא מבאר שמדובר שנכסי חולה אסורים על המבקר ומדובר שלא הדירו על חייו, אך לשבת אסור כי להחיותו מספיק שיעמוד אצלו, ויש להקשות ששינוי בברייתא חלה הוא, נכנס לבקרו ואם חלה בנו שואלו בשוק, ולעולא מבואר החילוק שלא הדירו מחיותו ולכן נכנס לבקרו, אך לשמואל שנכסי המבקר אסורים מה ההבדל בינו לבין בנו, ושמואל יבאר שהמשנה דברה כשנכסי המבקר אסורים על החולה והברייתא מדברת כשנכסי חולה אסורים על המבקר ורבא מבאר את החילוק **עמוד ב** שלשמואל היה קשה מדוע המשנה חילקה בין עומד ליושב א"כ מדובר שנכסי המבקר אסורים על החולה.

ר"ל אומר יש רמז לביקור חולים מהתורה שכתוב **אם כמות כל אדם ימותו ואלה יפקודתו כל אדם יפקד עליהם, ומבאר רבא שמשנה אמר אם כמות כל אדם שחלו ומוטלים במיטתם ובאים לבקרם לזה לא שלחני ה'.**

רבא דרש שמשנה אמר **אם בריאה יברא ה'** שאם בריאה גיהנם שנברא כבר מוטב ואם לא, יברא ה', אך קשה שכתוב שז' דברים נבראו קודם בריאת העולם: תורה, תשובה, גן עדן, גיהנם, כסא הכבוד, ביהמ"ק, ושמו של משיח, תורה שכתוב ה' קנני ראשית דרכו, תשובה, שכתוב **בטרם הרים יולדו ותחולל, ואח"כ כתוב תשוב עד דכא, גן עדן, שכתוב ויטע ה' אלוקים גן בעדן מקדם, גיהנם, שכתוב כי ערוך מאתמול תפתה, כסא הכבוד, שכתוב נכון כסאך מאז, ביהמ"ק, שכתוב כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו, שמו של משיח, שכתוב יהי שמו לעולם, א"כ גיהנם ודאי נברא, ויש לבאר שמשנה אמר שאם כבר נברא פה לארץ מוטב ואם לא יברא ה', אך קשה שכתוב **ואין כל חדש תחת השמש, ויש לבאר שמשנה אמר שאם הפה כאן מוטב ואם לא שיתקרב לכאן,****

רבא או ר' יצחק דרשו בפסוק **שמש ירח עמד זבולה, שלכאורה קשה מה עושים השמש והירח בזבול הרי הם קבועים ברקיע אלא לומדים מכאן שהשמש והירח עלו מהרקיע לזבול ואמרו, רבוננו של עולם אם אתה עושה דין לבן עמרם אנו מאירים ואם לא אין אנו מאירים, והקב"ה ירה בהם חיצים וחניתות ואמר להם כל יום מותחנים לכם ואתם מאירים, בכבודי לא מותחנים ואילו בכבודי בשר ודם אתם מוחים, ובכל יום יורים בהם חיצים וחניתות ומאירים, שכתוב **לאור חיצין יחלכון.****

שנינו שאין שיעור לביקור חולים והבין רב יוסף שאין שיעור למתן שכרה אמר לו אביי וכי לכל המצוות יש שיעור למתן שכרם הרי שנינו הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות, אלא אמר אביי אפילו גדול אצל קטן, ורבא מבאר אפילו ק' פעמים ביום,

רב אחא בר חנינא אומר שהמבקר חולה נוטל אחד מששים בצערו אמרו לו א"כ יכנסו ששים אנשים לפניו ויטלו את החולי, אמר רב אחא שכל אחד יטול ששים מהנשאר כמו בעישורייתא של רבי שאמר שבת הניזונת מהאחים תיטול עישור מהנכסים לנדונייתה, אמרו לו א"כ מי שיש לו י' בנות וכן לא יקבל הבן כלום, אמר רבי שהראשונה תקח מעשר והשנייה מהנשאר והשלישית מהנשאר, ויחלקו בשווה, ורק בן גילו נוטל אחד מששים מחליו.